

— En inkább a természettudományos könyveket szeretem — mondja Virág elvtárs. — Ami elgondolkoztatja az embert, nyitogatja az agyat. Csak egy hiányosságot veszek észre ezeknél a füzeteknél. Azt mondja például — forgatja az asztalon levő könyvecske lapjait — »a bolygók keletkezése lásd itt és itt, ilyen mű ezen és ezen a lapján«. Lehetne ez egyszerűbb is. Mert honnét tudják, hogy a »lásd könyv« szerepel a mi könyvtárunkban? Jó, hiszen sok tudományos könyv van itt, de ha olyat említ a füzet, ami itt nincs, akkor nem tudjuk fellapozni, hogy ismerelinket kibővítsük. Ezek a »lásdok« inkább zavarnak bennünket.

Feltétlen igaza van Virág elvtársnak, látom a helyeslők arcán.

Az egyik asszony arról panaszkodik, hogy régóta várja már Akszajev könyvét, de mindig kézben van. Gömbös Károly szintén olyan könyvet említ, amit már régóta vár, de nem volt »szerencséje elkapni« idebent. Bizony, a kelendő könyvekből több kellene Kerkafalvára is.

Aztán a könyv propagandájáról, az olvasók szervezéséről beszélgetünk. Beszéd közben leszűrődik a jó szervezés lényege: legjobb a személyes agitáció. Mert itt úgy viszik a könyvet — magyarázza valaki —, hogy megkérdik: »Jó volt?« — »Jól! Ezt vidd ki!« Erre megindul a könyv egyik kezéből a másikba.

EJFELRE jár az idő Kerkafalván. Sokat lehetne még beszélni az itteni munkáról, az emberekről. Fogadkozunk, hogy kulturmunkájukkal nem-

csak a járásban, de a megyében is elsőik akarnak lenni. Meg akarják mutatni, hogy a szocialista község neve kötelez. Jó mezőgazdasági munkára, jó kulturmunkára — hiszen e kettő elválaszthatatlan. Tudják, hogy 1951. januárjában öt éves tervünk második évébe lépünk. Eredményeket hoz ez az év is nekik, mint ahogy hozott az előző. Postát kaptak, telefont kaptak már — villanyt is kapnak rövidesen. Sőt az az autóbuszjárat is megérkezik a jó úttal együtt. Őt esztendő évtizedek, évszázadok mulasztásait pótolja Kerkafalván. Öt éves tervünk második éve elhozza a kultúrhaáz kibővítését is. A munkálatai már elkezdődtek.

Úgy búcsúozunk tőlük, hogy egy esztendő múlva újabb nagyszerű eredményekről számolhatunk majd be — Kerkafalváról.

KOPRE JÓZSEF

A hercegszántói délszláv ifjúság készül a kultúrversenyre

Hercegszántót nemcsak a félórányi távolság választja el azoktól a füzektől, ahol a jugoszláv határ húzódik. Nyomasztó, sötét világ kezdődik odaát: a dolgozó nép szenvedéseinek világa.

Ott túl, az erdő mögött, ma Tito véres uralma tombol. Háta mögött ott állnak az amerikai imperialista háborús gyújtogatók, s lesik a pillanatot, hogy aljas terveiket végrehajthassák.

Odaát a dolgozó népnek nem jut kenyér, de gyakran még túl sem, amivel rongyait megvarrhatná. Hercegszántó viszont — ez a néhány ezer délszláv és magyarlakta község — a felszabadulás óta egyre gyorsuló fejlődésnek indult. Termelőségvetkezete viruló jólétet hoz, a közeli csatáljai géppálmáson fűrgő traktorok dohogának és ma már a községet a Tanácsban a dolgozó nép legjobbjai vezetik, délszlávok és magyarok együttesen.

A községben a felszabadulás óta, a Párt támogatásával, élénk délszláv kultúrélet virágozott ki.

A DISZ keretében működő hercegszántói délszláv kultúr csoport ma már országosan ismert. A múltévi DISZ kongresszusi versenyen megyei díjat nyertek. A Népművelési Minisztérium nemzetiségi kultúráutóján az idén Baranya, Somogy és Pest megye területén 50 községet bejártak, s mintegy 15.000 egyes nemzetiségű hallgató előtt szerepeltek, délszláv és magyar nyelvű műsoraikkal.

A körútjáról nemrégiben hazatért csoport most a téli kultúrversenyre készül, most tartják a főpróbát. A fiatal Sibalin István Majakovszkij-verseket szaval horvátul, majd a község délszláv kultúrfelelőse a kultúr csoport énekkarát szólítja színpadra. A lámpa fényében a csillogó népviselet úgy ragyog, mintha színezüstből szótták volna.

A kórus énekel. Lelkes ütemben zeng a dal a szabadságszeretetről, a Szovjetunió dicső hadseregéről. Aztán délszláv népdalok röppennek fel, ti-linkohangú úde énekek a bácskai mezőkről és a szerelmesről, aki a réten kedvesének szedret szedget.

A színpalak mögül hirtelen harmonikaszó, majd a tambura hangzik fel. Már forog is a kör: fiúk, lányok kóltánca — a Farbaesica — hullámszik mind sebesebben.

Ez is az épülő szocializmus diadala: ezek a lelkes fiatalok, az egykori cselédek gyermekei, akiknek nyelvét, kultúráját a földesurak, csendőrök Magyarországá mesterségesen elsovasztotta, — most ujjongó táncban, izzószavú versekben, jelenetekben, anyanyelvükön fejezik ki, hogy felszabadultak, mint dolgozók és mint délszlávok is.

»Belgrád utcáin leszel a haldé« — hangzik most Deszecsár Magda szavalata a Tito rabságában szenvedőkről. A szavaló hangjában vád cseng a fűzes-soron túlra, a határ felé, ahol

a trösztvezérek és bankárok parancsára börtönt építenek a jugoszláv hazafiaknak. De a költemény utolsó strófája már azokat idézi, akik majd visszavezetik a leigázott jugoszláv népet is a szabad népek családjába.

A próba befejezése után a kultúrversenyre készülő csoport tagjaival beszélgetünk. Az egyiknek kezében színes címtáblájú horvát nyelvű könyv: a Népművelési Minisztérium kiadásában megjelent 5. sz. műsorfüzet. Miközben lapozgatom a füzetet, Bozsity Simon elvtárs uti élményeiről beszél. Elmondja, milyen szeretettel fogadták őket a magyar községekben. Ceglédbercelen, Abonyban, Szigetszentmártonban és többfelé, előadás után ajándékokkal halmozták el a csoportot.

Egy művészi Sztálin-plakettre mutat:

— Ezt Nagykörösrön kaptuk. Jelity Mária, egyholdas paraszt lánya, arról lelkendez, hogy Ceglédén a honvédség kívánságára, kétszer is meg kellett ismételnük előadásukat.

Fucin József a kultúr csoport baranyai élményeiről mesél. A többi közt a felsőlászentmártoni kultúrest hangulatáról.

— A végén már — mondja — a közönség együtt énekelte velünk a délszláv csasztuskákat Markó kulákról.

Bartulov Mária azt emlegeti, hogy a potonyi magyar-délszláv »Micsurin« termelőségvetkezeti dolgozói tiszteletére a majorság udvarán adtak rövid műsort. Műsor után mindannyian táncra kerekedtek.

— Hát még — veti közbe Jelity Mária — amikor Verseden zeneszóval jött elibénk a falu!... Az volt a szép! Tele volt az utca emberekkel. A délszláv kultúr csoportot köszöntötték. Minket.

Késő éjszakába nyulik a beszélgetés. A délszláv fiatalok büszke öntudattal számolnak be kulturmunkájukról, hisz ezzel népi demokráciánk ügyét, a magyar és délszláv dolgozók testvéri barátságát erősítik.

Búcsúzóul felharsan a délszláv partizánok szabadságdala:

»Budi sze isztok is zpad.
Budi sze szever i jug...«

VIHAR BÉLA

